

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/29/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6319201244
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Snopčoková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6319201244.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Snopčokovej a členov senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a JUDr. Márie Podhorovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého Q. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny A., dieťa rodičov - matky: K. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., M. XX/XX, v konaní zastúpená zvoleným zástupcom S. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., M. XX/XX a otca: Q. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XX, t. č. M. A., XX G. G., G., B., F. U., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Brezno č. k. 8P/97/2019-20 zo dňa 13. 06. 2019, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie Okresného súdu Brezno č. k. 8P/97/2019-20 zo dňa 13. 06. 2017 p o t v r d z u j e.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Brezno (ďalej len ako „súd prvej inštancie“) návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd uložil otcovi maloletého povinnosť zdržať sa výkonu svojich práv voči maloletému, a to tým, že sa zdrží akéhokoľvek styku s ním, nebude ho kontaktovať písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami a nebude sa k nemu vedome približovať na vzdialenosť 10 metrov, zamietol (výrok I. uznesenia). Zároveň súd druhou výrokovou vetou rozhodol o trovách konania tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že návrhom doručeným tamojšiemu súdu dňa 06. 06. 2019 sa matka maloletého domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil otcovi maloletého povinnosť zdržať sa výkonu svojich práv voči maloletému, a to tým, že sa zdrží akéhokoľvek styku s ním, nebude ho kontaktovať písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami a nebude sa k nemu vedome približovať na vzdialenosť 10 metrov, a to do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Návrh matka odôvodnila tým, že otec sa o maloletého po narodení nezaujímal a v siedmom mesiaci veku maloletého dieťaťa ju i maloletého opustil. Po dlhú dobu nemala matka vedomosť o tom, kde sa otec nachádza. Až po piatich rokoch matka podala návrh na rozvod a vtedy sa otec objavil. V roku 2012 súd rozhodol rozsudkom, že otec je oprávnený stykať sa s maloletým a určil kedy. Tento styk však otec nevyužil a nejavil o neho záujem. Následne na návrh otca v roku 2015 súd rozhodol o zmene styku otca s maloletým na prázdninové obdobie. Do roku 2018 otec niekoľkokrát využil styk s maloletým, ale nie vtedy, kedy mal, ale len keď mohol. Cez zimné prázdniny 2017/2018 maloletý išiel proti svojej vôli na prázdniny s otcom, pričom otec vtedy odmietol oznámiť matke, kde sa bude s maloletým zdržiavať. Po návrate maloletý uviedol, že mu zobrali mobilný telefón a neumožnili mu ani základnú komunikáciu s blízkymi. Po odovzdaní mal maloletý dlho psychické problémy, ktoré zachádzali až do agresie. Na jarné prázdniny otec maloletého opäť zobral do M. A., avšak podľa vyjadrení maloletého ho nikde nezobral, len ho nechal pozeráť televízor dlho do noci, maloletý sa sám

hral. Otec maloletého učil videohry, ktoré sú od 18 rokov, kupoval mu také hry. Poslal mu i SIM kartu, z ktorej má tajne hlásiť všetko, čo sa deje. Maloletý odmieta akýkoľvek kontakt s otcom.

3. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o veci konal v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny A., ktorý vykonal zisťovania a šetrenia aj o pediatričky maloletého, ako aj u triednej učiteľky, poukázal na ust. § 324, § 325, § 329 Civilného sporového poriadku, a tiež § 367 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku. Konštatoval, že v zmysle Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obidvaja rodičia maloletého, a to aj v prípade, ak títo spolu nežijú. Otec maloletého má práva zúčastňovať sa na výchove maloletého tým, že realizuje svoj styk s maloletým. Maloletému tak Zákon o rodine, ako aj Deklarácia práv dieťaťa garantuje právo udržiavať pravidelný, rovnocenný a rovnoprávny styk s obidvoma rodičmi, aj v prípade, ak prestanú spolu žiť. Súd prvej inštancie zo zistených skutočností nedospel k záveru, že by bolo potrebné bezodkladne upraviť potreby účastníkov a že by bolo na mieste nariadiť neodkladné opatrenie tak, ako sa ho domáha matka. Navyše matka sa takéhoto rozhodnutia domáha do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, avšak dodnes (do rozhodnutia súdu prvej inštancie) matka návrh vo veci samej nepodala. Prihliadnuc na záujmy maloletého, aby zostal v kontakte so svojim otcom, ktorému nebol na čas po rozvoze zverený do osobnej starostlivosti, mal tak súd za to, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia je nedôvodný. Berúc do úvahy zistené skutočnosti súd nevidel dôvod na bezodkladnú úpravu pomerov v rodine maloletého. Z tohto dôvodu súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

4. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletého v zastúpení zvoleného zástupcu. Namietala, že súd a pri podaní správ ani kolízny opatrovník nebral do úvahy vôľu dieťaťa. K vyjadreniu V. P., detskej lekárky maloletého, uviedla, že maloletý sa má momentálne dobre a nie je potrebné odborné vyšetrenie. Jeho stav sa zhoršuje iba pri pomyslení na otca. K vyjadreniu triednej učiteľky je potrebné uviesť, že maloletý v čase návratu od otca nemal v triede žiadnych kamarátov a riešilo sa šikanovanie voči maloletému zo strany spolužiakov. Je tak pochopiteľné, že chcel zaujať, čo by mala triedna učiteľka ako pedagóg rozlišovať. Uviedla, že nakoľko pretrvávajú obavy maloletého, že otec ho odnesie proti svojej vôli do krajiny, ktorá ani v budúcnosti nebude súčasťou EÚ a nedá mu do života nič pozitívne, správa sa agresívne a fyzicky napáda jeho matku, je mu zlým vzorom a vulgárnym spôsobom ohrozuje zdravý vývin maloletého, je potrebné preventívne predísť odlúčeniu od jeho reálnej rodiny, ktorá sa o neho stará a zabezpečiť mu právo, aby ho chránil štát pred vycestovaním za hranice proti svojej vôli, a taktiež predchádzal násiliu zo strany otca pri stretoch s jeho rodinou. Súčasná rodina zabezpečuje zdravý a plnohodnotný vývin maloletého po všetkých stránkach, vrátane morálnych a etických hodnôt spoločnosti a je potrebné zabezpečiť, aby aj štát bol garantom pre základnú jednotku spoločnosti. Záverom uviedla, že otec oznámil na jej dotazovanie, že maloletého na letné prázdniny nepreberie. Opätovne tak navrhla, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by uložil otcovi maloletého dieťaťa povinnosť zdržať sa výkonu svojich práv voči maloletému synovi, a to tým, že sa zdrží akéhokoľvek styku s ním, nebude ho kontaktovať písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami a nebude sa k nemu vedome približovať na vzdialenosť 10 metrov, a to do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

5. K odvolaniu matky maloletého dieťaťa sa kolízny opatrovník nevyjadril.

6. Krajský súd, ako súd odvolací, vec prejednal bez viazanosti rozsahom odvolania (§ 65 CMP v spojení s § 367 CMP) a odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP) a uznesenie súdu prvej inštancie bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1, ods. 2 CSP potvrdil ako vecne správne.

7. Podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Podľa ust. § 2 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcie bude ohrozená.

10. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Civilný sporový poriadok v § 321 ods. 2 výslovne ustanovuje, že pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Odvolací súd v súlade s § 329 ods. 2 CSP skúmal, či súd prvej inštancie na základe skutkových tvrdení matky maloletého uvedených v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dospel k správneému záveru, že podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 1 CSP neboli splnené. Základnou podmienkou neodkladného opatrenia je existencia zákonného dôvodu vedúceho k jeho nariadeniu. Podľa zákona ide o taký stav právnych (nie iba faktických) vzťahov medzi stranami sporu, resp. účastníkmi konania, ktorý bezpodmienečne vyžaduje dočasnú a rýchlu súdnu ochranu, pričom zásah do práv dotknutej strany musí byť primeraný žalobcom (navrhovateľom) osvedčenému porušeniu jeho práva a právom chránených záujmov. Existencia právneho vzťahu medzi stranami, existencia nároku, ako aj ich osvedčenie sami o sebe ešte netvorí zákonný dôvod neodkladného opatrenia. Vyžaduje sa ešte, aby tieto právne vzťahy alebo nároky boli ohrozené. Až toto ich ohrozenie dovoľuje súdu pred rozhodnutím veci nariadiť príslušné opatrenie. Ohrozenie nároku či už subjektívne alebo objektívne, musí byť konkrétne a oprávnený účastník ho musí vždy ešte navyše osvedčiť.

12. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloleté deti vyplýva, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej a obmedzí sa len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť dočasnej úpravy pomerov, pričom vždy je potrebné posúdiť, či touto dočasnou úpravou pomerov nedochádza k zásahu do základných práv jednotlivých účastníkov nad nevyhnutnú mieru a či dočasná úprava pomerov sleduje legitímny cieľ. Práve uvedená podmienka osvedčenia skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť dočasnej úpravy pomerov nebola zo strany matky, ktorá nariadenie neodkladného opatrenia žiadala, splnená.

13. Odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že s poukazom na v konaní doposiaľ zistené skutočnosti, ktorými boli i vyjadrenie triednej učiteľky, ošetrojúcej lekárky, ako i komplexná správa z prešetrenia pomerov, nie je možné dospieť k záveru o odôvodnenosti a nevyhnutnosti bezodkladnej úpravy pomerov v podobe nariadeného neodkladného opatrenia. Matka maloletého dieťaťa sa svojím návrhom formulovaným v samotnom žalobnom návrhu de facto domáha obmedzenia akéhokolvek styku i kontaktu otca a maloletého dieťaťa, hoci v udalostiach popísaných za ostatné obdobie v priebehu roka 2017 a 2018, na takéto obmedzenie rodičovského práva otca, nie je dôvod.

14. Matka svoje tvrdenia o negatívnom vplyve otca na maloletého nijak nepreukázala a ani neosvedčila, naopak z vyjadrení pediatričky maloletého nevyplýva, že by mal maloletý akékoľvek psychické problémy, matka pre maloletého odbornú pomoc nežiadala, neabsolvovala žiadne vyšetrenia u psychológa. Triedna učiteľka maloletého kolíznemu opatrovníkovi v prejednávanej veci oznámila, že u maloletého nepozoruje žiadne zmeny v správaní, nepozoruje, že by mal z niečoho strach. V minulosti sa uňho prejavoval strach a obava z toho, že má ísť k otcovi, po návrate z pobytu u otca sa však chválil, že mu bolo u otca dobre a pobyt si užil. Má však vedomosť o tom, že maloletý u otca cca dva roky nebol. Odvolací súd tak dospel k záveru, že nepravidelný telefonický kontakt otca a maloletého alebo kontakt prostredníctvom B. nepôsobí na maloletého tak negatívne, či traumatizujúco, že by bolo nevyhnutné tento obmedziť, či dokonca ho celkom zamedziť, tak ako to požaduje matka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Vzhľadom na dlhodobý pobyt otca vo M. A. je takáto forma kontaktu otca s maloletým hlavná, v ostatnom období dokonca jediná, keďže z návrhu matky vyplýva, že naposledy vzal otec maloletého na jarné prázdniny (bez uvedenia roku - poznámka odvolacieho súdu) a „od tohto dňa sa vyše roka do dnešných dní neozval“. Matkou popisovaná skutková situácia tak nenasvedčuje potrebe okamžitého zásahu súdu formou neodkladného opatrenia absolútne obmedzujúceho styk otca s maloletým.

15. Pokiaľ sa týka obavy matky vyjadrenej v odvolaní o tom, že otec maloletého tohto premiestni počas letných prázdnin do M. A. a maloletého odtiaľ nebude chcieť dobrovoľne vrátiť, resp. vydať, odvolací súd

uvádza, že žiadna z matkou uvádzaných okolností nenasvedčuje tomu, že by takáto hrozba mohla byť reálna. Navyše, nemožno opomíňať, že otec má právo styku s maloletým upravené ostatným rozsudkom Okresného súdu Brezno o úprave rodičovských práv a povinností č.k. 8P/185/2015 - 132 zo dňa 13. 09. 2016, podľa ktorého je otec oprávnený stýkať sa s maloletým každý kalendárny rok počas letných prázdnin od 01. 07. do 21. 07. (a následne taktiež počas vianočných a novoročných sviatkov). Samotná matka však, i v podanom odvolaní uviedla, že otec maloletého oznámil, že maloletého na letné prázdniny nepreberie, a preto nebezpečenstvo zamedzenia návratu maloletého na územie Slovenskej republiky evidentne nehrozí. Odvolací súd zvyrazňuje, že neodkladné opatrenie nemožno chápať a nariadiť ako preventívny inštitút tak, ako to navrhuje, resp. naznačuje matka v podanom odvolaní, ale jeho nariadenie je na mieste vtedy, keď je reálna a preukázaná, resp. minimálne osvedčená určitá hrozba alebo reálne hroziace nebezpečenstvo, ujma (maloletého).

16. Taktiež z priložených a doposiaľ získaných dôkazov nevyplýva, že by telefonický kontakt, občasná mailová alebo písomná komunikácia mala na maloletého negatívny dopad, že by bolo nevyhnutné zabrániť akémukoľvek kontaktu dieťaťa a jeho otca. Naopak i z predchádzajúcich konaní a pripojeného spisu Okresného súdu Brezno sp. zn. 8P/185/2015, v ktorom bolo realizované i znalecké posúdenie a to v apríli 2016, bolo znalkyňou po vykonaných psychodiagnostických vyšetreniach a pohovoroch i s maloletých opakovane konštatované, že maloletý manifestoval pozitívne city k všetkým členom rodiny a tiež túžbu byť s vlastným otcom. I v prípade, že by od uvedeného času došlo k oslabeniu vzťahov medzi maloletým dieťaťom a jeho otcom vzhľadom na dlhodobý pobyt otca maloletého vo M. A., resp. že kontakt medzi uvedenými je zriedkavejší, i tak je v záujme a na prospech maloletého dieťaťa, chlapca vo veku XX rokov, aby udržiaval kontakt so svojím otcom, ktorému do výchovy nebol zverený a budoval si s ním vzťah a udržiaval väzby. K tomuto je potrebné maloletého prirodzene viesť a podporovať ho. Maloletý je vo veku, kedy identifikácia s postavou otca sa stáva významnejšou. Matka svoje tvrdenia o negatívnom vplyve otca na maloletého nijak nepreukázala a ani neosvedčila.

17. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v predmetnej veci nebolo ani osvedčené žiadne nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy na psychickom stave, zdraví maloletého, či hroziace nebezpečenstvo zamedzenia výkonu rodičovských práv matky maloletého jeho premiestnením mimo územia SR, či neoprávneným zadržiavaním a teda nebola preukázaná nevyhnutná potreba okamžitej úpravy pomerov medzi otcom a maloletým dieťaťom v podobe nariadenia neodkladného opatrenia. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, potvrdil ako vecne správne.

18. Odvolací súd preskúmal i výrok II. o trovách konania ako výrok závislý, a rovnako dospel k záveru o jeho správnosti, keď súd postupoval pri rozhodovaní o trovách konania šv zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s poukazom na ust. § 396 Civilného sporového poriadku, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku a § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania. V prejednávanej veci nebol dôvod postupovať v zmysle § 53 a § 55 Civilného mimosporového poriadku, pričom zároveň odvolací súd konštatuje, že náhrady trov odvolacieho konania sa žiadny z účastníkov konania nedomáhal.

20. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).